

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. An matrimonium invalidum ex metu ratificetur per copulam simili metu extortam.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

2. Rectè autem cum Henriquez notat Sanch. lib. 2. 437. num. 11. & 12. si impedimentum fuit deductum ad forum contentiosum, & non probatum, nec probari possit, tunc impedimentum esse, ac dici occultum. Notat item, si res, vel quatuor audierint impedimentum ex relatione dumtaxat coniugis, adhuc illud esse occultum, quia tora ejusmodi testium efficacia reducit ad dictum, & confessionem unius coniugis.

3. Quæstio igitur est, an quando impedimentum est occultum, scilicet non est ex iis, quæ diximus num. 1. debeat, eo impedimento sublato, revocari iterum coram Parocho, & Testibus dictum Matrimonium, quod iam coram iisdem fuerat celebratum. Duæ de more sunt oppositæ sententiæ utrinque æquo fere Marte pugnantes. Altera affirmat, cuius validior ratio est, quia Tridentinum statuit, pro forma substantiali Matrimonii, Parochi, & Testium præsentiam, id quod propter nimis clara Tridentini verba nemo negat. At, cum forma tunc intervenire debeat, cum actus producit in suo esse (ut habet Baldus in l. Observari, §. fin. num. 5. ff. de off. Proconsulis.) Nunc autem producit Matrimonium, quando de novo renovatur consensus, ergo nunc debet adesse forma inducta à Tridentino. Adde, si, Teste Comitolo apud Bossium mox citandum, respondisse Clementem VIII. sic declarasse Sacram Cardinalium Congregationem, sic Romanam Rotam, ne dicam cum De Lug. lib. 3. de resp. moral. dub. 16. num. 45. semper decidisse.

4. Si Doctores pro hac parte militantes cognoscere, saltem præcipuos, velis, eos habes apud Boss. de matrim. cap. 2. num. 8. Aversl. quæst. 1. 1. sect. 5. sed præcipuus, & quidem omnium fortissimus est Pont. l. 5. c. 6. à n. 6. cui accedit De Lug. l. c. hanc sententiam tanquam certam supponens.

5. Altera sententia, eaque negativa docet, non esse necessariam dictorum iteratam assistentiam, siue nullitas Matrimonii primo initii contracta fuerit ex defectu consensus unius, siue utriusque, siue ex quocunque impedimento occulto, & siue bona, siue mala fide (ut notat Bossius loco citato, num. 24. Sanch. lib. 2. d. 37. m. n. 8.) dicta nullitas fuerit contracta, Ratio præcipua hujus sententiæ tendens ad solutionem rationis sententiæ præcedentis, est, quia Tridentinum dat quidem Matrimonio pro forma substantiali dictam præsentiam, at non Matrimonio, quando renovatur, sed, quando celebratur in facie Ecclesiæ; in facie autem Ecclesiæ tunc fit contractus Matrimonii, quando primò celebratur: & quamvis tunc propter impedimentum invalidus re vera contractus ille sit, tamen exterius, in quo solum Ecclesia iudicat, apparet validus, & cum Tridentinum intenderit solum posse illud Matrimonium idoneis testibus probari, id solum (quod ad hoc sufficit) ab ipso statum fuisse, dicendum est. Adde, sic decrevisse Pium V. sic declarasse Sacram Cardinalium Congreg. sic Romanam Rotam apud Bossium l. c. n. 7. decidisse.

6. Vides utramque sententiam ad se Pontificem, Cardinales, & Rotam advocare. Sed certè pro neutra convincunt ejusmodi testimonia, siue, quia non constant authenticè, siue, quia, cum utraque sententia sit probabilis, modo unam, modo alteram Patres illi sequuntur, siue, quia, modo timent publicitatem, modo nequaquam, &c.

7. Pugnantes pro hac sententia plures sunt, quàm pro priore, quos Castrop. Rebell. Coninch. Gasp. Hurt. quos citat Castr. de spons. d. 3. p. 7. §. 3. & Aversl. quæst. 1. 1. sect. 5. V. Poss. tamen, alique quos citat, sequiturque Boss. l. c. cui adde Sanch. l. 2. matr. d. 37. n. 3. Navarrom denique ab utraque sententia pro se afferri, non est inutile scire.

8. Veraque ergo opinio probabilis merito est, Sanum nihilominus est consilium, advocare Parochum, Testesque quantum fieri potest in renovatione dicta Matrimonii, ut litibus de nullitate Matrimonii aditus præcludatur.

Part III.

datur; Quando autem subest aliquod periculum si Parochus advocandus sit optimum remedium est, ut Confessarius obtineat ab eodem Parocho licentiam alii stendi, qua impetrata, advocatis duobus fidei Testibus, in solitario cubiculo Matrimonium revaliderur. Cæterum, si neque hoc facile fieri possit, tunc amplectitor secundam sententiam, scilicet negativam, nam re vera hæc (ut habet l. c. Boss.) hodie communiter à piis, & doctis viris in praxim deducitur, eamque in praxi servari, testatur Seraphinus, decis. 96.

9. Atque in hoc casu, si teceptæ antea jam fuerant benedictiones Ecclesiæ, nec erunt repetendæ, post revalidationem; Nam satis est, eas semel in facie Ecclesiæ fuisse receptas; præterquam, quod in hac re, quæ non est de essentia matrimonii, satis excusat periculum scandalum, & notæ conjugum ex Sanch. l. c. n. 3.

10. Inquires Primò, Si ipsi vni tantum Parocho, vel vni tantum ex Testibus notam fuerit impedimentum eo tempore, quo prima vice contractum fuit Matrimonium, quando deinde sublato impedimento renovabitur, debetne in hac sententia coram Parocho, & Testibus renovari?

Respondeo, nequaquam, quia unus tantum Testis non facit impedimentum probabile in foro externo, & ex alia parte illi Parochus, & Testes sunt apti ad testificandum contractum Matrimonii secundum formam ab Ecclesia præscriptam, non enim ipsi Testes esse debent validitatis Matrimonii, sed contractus Matrimonii, quæritur certè, ea unius cognitione non obstante, testari satis. Ita Coninch. disputat. 24. dubit. 16. num. 48. alique contra Sanch. l. 2. matr. d. 37. num. 10. requirentem in hoc casu præsentiam Parochi & Testium in restauratione matrimonii, quia secus non poterunt (ait) testificari de Matrimonio valido? Verum, ut vidimus, ii, de contractu matrimonii testificari debent, & iam possunt, non de validitate.

11. Inquires Secundò, Quando Pontifex apponit in Brevis alicujus dispensationis concessæ ad revalidandum Matrimonium contractum cum occulto impedimento, hæc, vel similia verba (si ita est cum eis dispensa, ut inter se publice, & servata forma Tridentini contrahant) necessariūne est, ut id fiat coram Parocho, & Testibus.

Respondeo, Non esse necesse docet Sanch. l. c. num. 5. quamvis enim (ait) non possit tunc Delegatus dispensare, ut occultè celebrètur matrimonium, tamen potest dispensare in impedimento, quo per dispensationem cessante, iam ex doctrina data poterunt coniuges inter se solos matrimonium celebrare. Huic decisioni allatæ à Sanch. se opponit toto conatu Guttier. de matr. c. 47. d. num. 6. dicens opinionem Sanch. esse singularem, & periculosam. Ratio præcipua est, inquit, quia Pontifex in iis verbis dat formam Delegato, ut non possit dispensare, nisi servata dispositione Tridentini, quod, cum requirat præsentiam Parochi, & Testium, si illam non adhibeat, nihil poterit Delegatus. Verum respondebit Sanchez, formam à Tridentino impositam, ut modò ipsè Sanch. dixit esse, ut semel illa præsentia addit, quando scilicet in facie Ecclesiæ fit contractus. Cum igitur in casu nostro tunc adfuerit præsentia Parochi, & Testium, satis, superque servata est forma à Tridentino requisita. Ita Bossius de matrim. cap. 2. num. 31. sane probabiliter.

§. IV. An Matrimonium invalidum ex metu ratificetur per copulam simili metu extortam.

1. EX dictis oritur quæstio, an si Matrimonii contractum in facie Ecclesiæ iniisti cum aliqua puella ex metu, & deinde simili metu cogaris ad habendam copulam, illamque tu habeas eodem metu coactus, sed ex affectu maritali, quem affectum salte tacite habeat, ut supponimus, puella: An inquam, etiam ratifices matrimonio.

nium, & consequenter illud iam validum in posterum remaneat?

2. Negant plures apud Averf. q. 4. matr. f. 6. v. A. si quis, Sanch. Coninch. Pont. Nau. Per. Ledef. Henr. & Silu. Ratio est (inquiunt) quia, qui cogitur habere prædictam copulam, eandem immunitatem libertatis patitur, quam qui cogitur ad contractum Matrimonii per verba de præfenti; ergo pari modo ipsi iniuria fit, & consequenter Matrimonium hoc, utpote per metum extortum, invalidum erit. Confirmatur, quia si secus esset, non provisum satis fuisset liberati Matrimonii.

3. Affirmant non pauciores apud Averf. loc. cit. Sotus, Gabriël, Bart. Ledef. Vega, ipse Averf. quibus adde Sanchez, & Coninch. fatentes hanc sententiam esse probabilem & asserentes, rationem esse, quia durum videtur eum, cui metus inest ad habendam copulam, obligare, ut non possit consentire sponte ad Matrimonium illud, ut sic effugiat peccatum, eundemque poni ab Ecclesia in bivio satis duro, ut ipse, vel peccet mortaliter vel patiatur grave damnum, quod ex eo timore expectare debet. Hoc voluisse Ecclesiam non est præsumendum. Unde dicendum est, Ecclesiam solum voluisse providere libertati Matrimonii, quando ipsum per verba de præfenti contrahitur; & merito, quia tunc periculum coactionis frequenter occurrit, nihil autem curasse, quando ratificatur per copulam, quia modus hujus coactionis rarissimus est. Ulterior autem ratio, eaque à priori hujus posterioris sententiæ esse debet, quia in hoc actu, quo quis sponte eligit Matrimonium quasi in remedium evitacionis peccati, homo non consentit ex vi metus illati, sed ex seipso, & ex vi suæ spontaneæ libertatis volentis effugere peccatum.

4. Confirmatur. Nam invalidatio Matrimonii meticulousi decreta ab Ecclesia est potissimum, & immediate in favorem particularium Fidelium, ergo potest Fidelis cedere iuri suo, & suoque favori, & sic valide contrahere. Et sanè idem dici potest in sententia nostrâ, quæ indicat, Matrimonium meticulousum esse iure naturæ nullum; talis enim est, quia, ut supra indicavimus, iniuria fit contrahenti: at contrahens iuri quod ex hac iniuria habet, cedere pari modo, si velit, potest.

5. Neque dicas: Decreto Ecclesiæ irritanti matrimonium clandestinum non possunt Fideles cedere, ergo neque Decreto irritanti hoc Matrimonium meticulousum. Ne id dicas, inquam, nam decretum de clandestino est latum immediate intuitu ipsius Matrimonii, & potissimum intuitu Ecclesiæ, ut ei constare possit de contractis Matrimonii, id quod non officit casui nostro.

6. Verùm adhuc dices. Sicuti affirmatur, in copula metu extorta posse contrahentem cedere iuri suo, & velle Matrimonium perficere; ita affirmari posset, idem esse initio, quando contractus Matrimonii per verba de præfenti ex metu celebratur, ergo simili modo tunc is, qui metu patitur, poterit iuri suo cedere, & validum Matrimonium efficere.

Respondeo. Concedit pariter, & consequentiam Averf. loc. cit. v. ubi consequenter. Nobis non est otium id prosequendi.

7. Tantorum virorum duas hæc sententias suis innixas rationibus nō probabiles iudicemus, verror, ne imprudentiæ notam apud prudentes incurramus, modò præscindamus à confirmatione num. 4. dicta, sed utamur rationibus, seu coniecturis allatis num. 3.

TRACTATUS DE MATRIMONIO UT EST SACRAMENTUM

CAPVT PRIMVM.

Institutio hujus Sacramenti, ejusdemque materia & forma.

MATRIMONIUM in ratione contractus tantum ipso mundi exordio institutum fuit ad hunc officium, scilicet ad propagandam hominum, post lapsum Adæ ad concupiscentiæ remedium, ut illis verbis, quæ Adam, inspirante Deo, dixit, Gen. 2. ex ossibus meis, ut videretur sentire S. Augustinus de Gen. 2. c. 2. sive in illis, quæ Deus protulit Gen. 1. Gen. 2. multiplicavimus.

2. At verò fuisse elevatum à Christo Domini institutionem Sacramenti, sive quando ipse in mari Canæ Galilee, sive, quando dixit Mat. 19. Qui coniungit, homo non separet, Catholicorum nulli dubium.

3. Quod autem Matrimonium Fidelium, ut per hoc nomen, conferat gratiæ augmentum, & ut aliqui possit primam gratiam conferre, & similia, Theoricam spectant, & passim Theologi disputant.

4. At quænam est hujus Sacramenti materia? Certè Averf. q. 2. de matr. f. 6. v. 3. assertum Theologorum sententias, Sanch. verò lib. 1. disp. 3. de matr. cum attulisset sex, ultimam approbavit aliterque esse ipsa verba, seu signa, quibus exprimitur mutua traditionis utriusque coniugis forma, eadem ipsa verba, seu signa, quibus exprimitur mutua acceptationis eorumdem. Traditio nam facta sensibilis per externa verba, vel signa, cum inchoatus, & imperfectus contractus, se habet in materia, acceptatio verò facta pari modo sensibilibus, pote quæ perficiat contractum, se habet in forma Sanch. l. c. cui libens acquiesco.

5. Quoniam verò Matrimonium Fidelium contractus naturalis est, & simul Sacramentum, inquit, contractus Fidelis Matrimonium inire, ut solum contractum, non verò, ut Sacramentum? Videtur enim, quod illicitè posse tamen validè, quia cuiusvisque Sacramenti confessio pendet ab intentione. Ministri voluntate illi conferre, & sicuti potest (quoniamvis illicite) obsequium puerum; & verba Baptismi proferre, molesta baptizare, quando certè illum minime baptizaret, ita in casu Matrimonii, & c. Adde, & aliam rationem, nam quemadmodum absolutio, non est verba sine intentione baptizandi prolatis, non est talis, & necessariò coniuncta ratio Sacramenti, ratio Baptismi, sic contractus naturalis Matrimonii sine intentione faciendi Sacramentum, non est talis, nec necessariò coniuncta ratio Sacramenti. Quod si dicas esse necessariò coniunctam ex Christi institutione, etiam independentem à voluntate conferentis, vinantem te potius quis pronuntiabit, quam conferentem.

6. Respondeo. Vrger me ejusmodi allata ratio debet, ita ut cum Vasquez, tom. 2. in 3. p. disp. 1. de matr. Pont. lib. 1. cap. 9. num. 3. Hort. disp. 3. de matr. disp. 3. aliisque quos citat, sed non sequitur Averf. q. 2. de matr. f. 6. v. 3. V. Primo iudicaverunt. Alique probabiliter dicent, posse validè, modo dicto, iniri à Fidelibus Matrimonium.